

ARŞİVLERİ TÜRK, ERMENİ VE TARAFSIZ UZMAN, BİLİM ADAMI TARİHÇİLERİN ORTAK İNCELEMESİNE AÇMAK ÖNERİSİ HALA GEÇERLİDİR

Alev KILIÇ

Ermenistan ulusal arşivi başkanı bir ermeni haber ajansı ile yaptığı bir söyleşide, arşivlerde yeni bir çalışma yaptıklarını, bunun sonucu Osmanlı İmparatorluğunda ermeni soykırımı : sağ kalan şahitlerin anlattıkları başlıklı üç ciltlik bir kitabı yüzüncü yıl anmaları vesilesiyle yayınlanmak üzere tamamladıklarını belirtmiştir.

Ulusal arşiv başkanının anlattığına göre, Rus ordusuna mensup ermeni gönüllü birlikleri 1916-1917 yıllarında rus ordusunun işgal ettiği doğu Anadolu da 1915 yılında ermeni nüfusun tehciri konusunda bir araştırma yapmış ve bölgede yaşamaya devam eden az sayıdaki ermenilerin görgü tanıklıklarını kayda geçirmiş. Şimdi gün ışığına çıkardıkları bu kayıtlara göre, köy köy dolaşarak elde edilen bulgular bir soykırım cereyan ettiğini kanıtlamaktaymış.

Arşiv çalışması tarih bilimi için kuşkusuz çok önemlidir. Hatta tarihi olayların ortaya çıkarılmasının olmazsa olmazıdır. Bu itibarla ermeni ulusal arşivinde yapılacak bir çalışma önem taşımaktadır. Diğer taraftan arşiv çalışmasının bilimsel bir çalışma olduğu, siyasi ve sübjektif amaçlarla manipüle edilmediği hususunda inandırıcı olması da tartışmasız bir zorunluluktur. Ermenistanın bu noktada sicili parlak değildir. Bugüne kadar Ermenistan bilimsel gerçeklere dayandığını kanıtlamaya yanaşmadığı iddialarını siyasi düzeyde kabul ettirebilme çabası içinde olmuş ve siyasi bir oldu-bitti peşinde çaba harcamıştır.

Türkiyenin önerisi ve talebi ise açıktır: türk ve ermeni arşivleri ve ermeni tehcirine ışık tutabilecek diğer arşivler türk, ermeni ve diğer bilim adamı, uzman tarihçilerin ortak araştırmasına açılsın. Bu şekilde tarihi olayların kazanacağı açıklık hem inandırıcı hem bağlayıcı olabilecektir. Aksi takdirde, Ermenistan Ulusal Arşivi müdürünün yaptırdığı çalışma ve bunun sonucu yayınlanacak kitap örneğinde olacağı gibi, tarihi gerçeklere değil, siyasi münazaraya alet olunmaktan öteye bir katkı sağlanamayacaktır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "ARŞİVLERİ TÜRK, ERMENİ VE TARAFSIZ UZMAN, BİLİM ADAMI TARİHÇİLERİN ORTAK İNCELEMESİNE AÇMAK ÖNERİSİ HALA GEÇERLİDİR ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2012 / 69. Kasım 21. Erişim Nisan 17, 2026.
<https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/ARSIVLERI-TURK-ERMENI-VE-TARAFSIZ-UZMAN-BILIM-ADAMI-TARIHCI-LERIN-ORTAK-INCELEMESINE-ACMAK-ONERISI-HALA-GE CERLIDIR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır